

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—4

Seat No.	
-------------	--

[4904]-101

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

EC-101 : Micro-Economic Analysis-I

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is Price Mechanism ? Explain the functions and limitations of price mechanism.

(2) Explain the concept of indifference curve. Derive the demand curve with the help of indifference curve analysis for a normal commodity. Why it slopes downward to the right ?

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) State any explain Law of Variable Proportions. Discuss its shortcomings.

P.T.O.

- (2) What is price elasticity of demand ? Explain the various methods used for measuring the price elasticity of demand with suitable examples.
3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]
- (1) Discuss the merits and demerits of Deductive and Inductive methods.
 - (2) Explain the concepts of average and marginal cost with suitable diagrams and numerical examples. Discuss the relationship between average and marginal cost.
 - (3) Discuss the internal economies and diseconomies of large scale production.
 - (4) Briefly explain the Revealed Preference Theory of Demand.
4. Write any *four* of the following short notes in **100** words each : [20]
- (1) Marshall's measurement of consumer's surplus
 - (2) Merits and demerits of Dynamic Economics
 - (3) Law of Diminishing Marginal Utility
 - (4) Private Cost and Social Cost
 - (5) Cobb-Douglas Production Function
 - (6) Armstrong's Marginal Preference Theory.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न 500 शब्दांत सोडवा : [20]

(1) किंमत यंत्रणा म्हणजे काय ? किंमत यंत्रणेची कार्ये आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

(2) 'समवृत्ती वक्र' ही संकल्पना स्पष्ट करा. समवृत्ती वक्र विश्लेषणाच्या मदतीने साधारण वस्तुसाठी मागणीवक्र तयार करा. त्याचा उतार उजवीकडे खाली उतरत जाणारा का असतो ?

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न 500 शब्दांत सोडवा : [20]

(1) बदलत्या प्रमाणाचा नियम सांगा व स्पष्ट करा. त्याच्या उणिवांची चर्चा करा.

(2) मागणीची किंमत लवचिकता म्हणजे काय ? मागणीची किंमत लवचिकता मोजण्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या विविध पद्धती योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

(1) निगमन आणि आगमन पद्धतींच्या गुणदोषांची चर्चा करा.

- (2) सरासरी आणि सीमान्त खर्च ह्या संकल्पना योग्य आकृत्या आणि गणितीय उदाहरणाद्वारे स्पष्ट करा. सरासरी आणि सीमान्त खर्च यामधील संबंधाची चर्चा करा.
- (3) मोठ्या प्रमाणावरील उत्पादनाच्या अंतर्गत मितव्ययता आणि अमितव्ययतांची चर्चा करा.
- (4) मागणीचा प्रकट पसंती सिद्धान्त थोडक्यात स्पष्ट करा.

4. खालीलपैकी 100 शब्दांत टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (1) मार्शल यांचे उपभोक्त्याच्या संतोषाधिक्याचे मापन
- (2) गतीशिल अर्थशास्त्राचे गुणदोष
- (3) घटत्या सिमान्त उपयोगितेचा नियम
- (4) खाजगी खर्च व सामाजिक खर्च
- (5) कॉब-डग्लस यांचे उत्पादन फलन
- (6) आर्मस्ट्रॉंगचा सीमान्त प्राधान्य सिद्धान्त.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-102

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

ECO-102 Public Finance

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(1) State and explain the fiscal functions of the government and co-ordination among these function.

(2) Critically examine Bowen and Lindhal models of benefit approach to taxation.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(1) Explain the principle of social cost-benefit analysis in detail.

(2) Explain fully Wiseman-Peacock Hypothesis of the growth of public expenditure.

3. Answer the following questions in detail with **250** words each (any *two*) : [20]

(1) Explain the Ability to pay principles of taxation.

(2) Explain 'Wagner's law of public expenditure.

P.T.O.

- (3) Explain the concepts of public goods and merit goods.
- (4) Explain the role of government in mixed economy.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) Classical approach to public debt
- (2) Types of tax incidence
- (3) Principle of excess tax burden
- (4) Public debt management
- (5) Measurement of taxable capacity
- (6) Shifting of tax incidence.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) सरकारची राजकोषीय कार्ये सांगून त्यांच्यातील समन्वय स्पष्ट करा.
- (2) बोवेन व लिंडालच्या कर आकारणीच्या लाभ दृष्टिकोन प्रतिमानाचे टीकात्मक परीक्षण करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) सामाजिक खर्च-लाभ तत्वाचे सविस्तरपणे स्पष्टीकरण करा.
- (2) वार्डजमन-पिकॉक यांच्या सार्वजनिक खर्चवृद्धीच्या गृहितकल्पना सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) करारोपनाचे करदेय पात्रता तत्व स्पष्ट करा.

- (2) सार्वजनिक खर्चाचा वॅग्नरचा नियम स्पष्ट करा.
- (3) सार्वजनिक वस्तू आणि गुणाधारीत वस्तू या संकल्पना स्पष्ट करा.
- (4) मिश्र अर्थव्यवस्थेतील सरकारची भुमिका स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (1) सार्वजनिक कर्जासंबंधीचा सनातनवादी दृष्टिकोन
- (2) करभाराचे प्रकार
- (3) अतिरीक्त करभाराचे तत्व
- (4) सार्वजनिक कर्ज व्यवस्थापन
- (5) करदेय क्षमतेचे मोजमाप
- (6) करभाराचे संक्रमण.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-103

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

(EC-103 : Agricultural Economics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(1) What is Agricultural Productivity ? Explain the causes of low productivity of Indian Agriculture.

(2) What is biotechnology ? Explain the progress of biotechnology in Indian Agriculture.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(1) What is the agricultural management ? State the principle of agricultural management.

(2) Explain the role of Co-operative Banks in Agricultural Credit System.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

- (1) Explain the types of agricultural marketnig.
- (2) Explain the impact of efficiency of irrigation in agriculture.
- (3) Explain the role of NABARD.
- (4) Describe the food security situation in India.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (1) Hybrid seeds
- (2) Importance of Agricultural Management
- (3) Livestock in India
- (4) Self-help Groups
- (5) Agriculture Price Policy
- (6) Unorganised Credit System.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी आणि मुद्देसूद असावित.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नाची उत्तर **500** शब्दांत लिहा (कोणत्याही **एक**) : [20]

- (1) शेतीची उत्पादकता म्हणजे काय ? भारतीय शेतीची उत्पादकता कमी असण्याची कारणे स्पष्ट करा.
- (2) जैविक तंत्रज्ञान म्हणजे काय ? भारतीय शेतीतील जैविक तंत्रज्ञानातील प्रगती स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नाची उत्तर 500 शब्दांत लिहा (कोणत्याही एक) : [20]
- (1) कृषि व्यवस्थापन म्हणजे काय ? कृषि व्यवस्थापनाची तत्त्वे सांगा.
 - (2) कृषि पतपुरवठा पद्धतीतील सहकारी बँकांची भूमिका स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (1) शेतमाल विक्री व्यवस्थेचे प्रकार स्पष्ट करा.
 - (2) शेतीतील जलसिंचन कार्यक्षमतेचा प्रभाव स्पष्ट करा.
 - (3) नाबार्डची भूमिका स्पष्ट करा.
 - (4) भारतातील 'अन्न सुरक्षा' विषयक स्थितीचे वर्णन करा.
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (1) संकरीत बि-बियाने
 - (2) कृषि व्यवस्थापनाचे महत्व
 - (3) भारतातील पशूधन
 - (4) स्वयं सहाय्यता गट
 - (5) शेतमाल किंमतविषयक धोरण
 - (6) असंघटित पतपुरवठा पद्धती.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-104

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

(EC-104 : Indian Economic Policy)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(1) Discuss various demography features in relation with economic growth and development.

(2) Explain the role of public sector in India.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(1) Explain issues and policies in financing infrastructure development in India.

(2) Describe the importance and problems of Small Scale Industries.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

- (1) What is Economic Policy ? Explain its importance.
- (2) Explain the change in Government of India's policy towards public sector since, 1991.
- (3) Explain the nature of rural unemployment in India.
- (4) Explain the reforms made by Government of India in labour market since, 1991.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (1) Causes of Rural-Urban Migration
- (2) Agricultural Price Policy and Indian Farmers
- (3) Structural change of National Income
- (4) Capital Market in India
- (5) Progress of Industrialisation in India
- (6) Objectives of Monetary Policy.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद आसावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे **500** शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (1) आर्थिक वृद्धी आणि विकास संदर्भात लोकसंख्येच्या विविध वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
- (2) भारतातील सार्वजनिक क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]
- (1) भारतातील पायाभूत सुविधांचे विकास वित्त पुरवठ्यासंबंधी प्रवाद आणि धोरणे स्पष्ट करा.
 - (2) लघू उद्योगांचे महत्व आणि समस्या स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (1) आर्थिक धोरण म्हणजे काय ? त्याचे महत्व स्पष्ट करा.
 - (2) 1991 पासून भारत सरकारच्या सार्वजनिक क्षेत्रासंबंधीशी संबंधित धोरण बदल स्पष्ट करा.
 - (3) भारतातील ग्रामिण बेरोजगारीच्या स्वरूप स्पष्ट करा.
 - (4) 1991 पासून भारत सरकारने श्रमबाजारात केलेल्या सुधारणा स्पष्ट करा
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (1) ग्रामिण-शहरी स्थलांतराची कारणे
 - (2) शेती किंमत धोरण आणि भारतीय शेतकरी
 - (3) राष्ट्रीय उत्पन्न रचनेतील बदल
 - (4) भारतातील भांडवल बाजार
 - (5) भारतातील औद्योगीकरणाची प्रगती
 - (6) चलनविषयक धोरणाची उद्दिष्टे.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-105

**M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2016
ECONOMICS**

**EC-105 : Labour Economics
(2008 PATTERN)**

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]
 - (1) Explain in detail the peculiarities of labour. Explain, how they affect in determination of wage rate.
 - (2) What are the causes of Industrial disputes in India ? Comment on the government mechanism for settlement of industrial disputes in India.

2. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]
 - (1) Evaluate the National Wage Policy in India.
 - (2) Explain the term 'Labour Turnover'. What are the causes of low labour turnover in India ?

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]
 - (1) Discuss the causes of absenteeism of labour in India.
 - (2) Explain the effects of migration of labour.
 - (3) Explain the role of labour union in strengthening the industrial relations.
 - (4) Explain the recent trends in collective bargaining in India.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) Need of safety net.
- (2) Role of tripartism
- (3) Exit policy
- (4) Structure of Labour Unions in India.
- (5) Recommendations of Second National Commission on labour
- (6) Importance of Labour Economics.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]

- (1) श्रमाची वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा. वेतन दर निश्चितीमध्ये त्याचा परिणाम कसा होतो ते स्पष्ट करा.
- (2) भारतातील औद्योगिक कलहाची कारणे कोणती ? भारतातील औद्योगिक कलह टाळण्यासाठी सरकारी यंत्रणे संबंधी भाष्य करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]

- (1) भारतातील राष्ट्रीय वेतन धोरणाचे मुल्यमापन करा.
- (2) 'श्रमिक उलाढाळ' संकल्पना स्पष्ट करा. भारतातील श्रमिक उलाढाळ कमी राहण्याची कारणे कोणती ?

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) भारतातील श्रमिकांच्या गैरहजेरीच्या कारणांची चर्चा करा.

- (2) श्रमिकांच्या स्थलांतराचे परिणाम स्पष्ट करा.
- (3) औद्योगिक संबंध बळकर करण्यामधील कामगार संघटनेची भूमिका स्पष्ट करा.
- (4) भारतातील सामुदायिक सौदाशक्तीतील अलिकडील प्रवृत्ती स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (1) सुरक्षित जाळेची (Safety nets) गरज
- (2) त्रिपक्षीय लवादाची भूमिका
- (3) निर्गमन धोरण
- (4) भारतातील श्रमसंघटनाची रचना
- (5) दुसऱ्या राष्ट्रीय श्रम आयोगाच्या शिफारशी
- (6) श्रम अर्थशास्त्राचे महत्व.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-106

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

EC-106 : Cooperation : Theory and Practice

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be to the point.

1. Answer the following in **500** words (any one) : [20]

(1) What is cooperation ? Explain the nature, characteristics and importance of cooperation.

(2) Comment on impact of Maharashtra State Cooperative Societies Act, 1960 on cooperative movement in Maharashtra.

2. Answer the following in **500** words (any one) : [20]

(1) What is Cooperative Audit ? Give brief outline of cooperative audit system in Maharashtra. State its weaknesses.

(2) Explain cooperative credit structure in India. Evaluate the role of District Central Cooperative Banks in agricultural credit.

3. Answer in **250** words (any two) : [20]

(1) State the objectives of international cooperative alliance.

(2) Give a brief history of cooperative movement in Sweden.

(3) Explain the role of sugar factories in rural development.

(4) Explain types of cooperative audit.

P.T.O.

4. Write short on any four : [20]

- (1) Recommendations of Vaidhyathan committee
- (2) Functions of cooperative auditor
- (3) State co-operative Bank and rural credit
- (4) Cooperative Societies Act, 1912
- (5) Need of cooperative supervision
- (6) Concept of Rural development.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) सहकार म्हणजे काय ? सहकाराचे स्वरूप, वैशिष्ट्ये आणि महत्व स्पष्ट करा.
- (2) महाराष्ट्र राज्य सहकारी संस्था कायदा 1960 चा महाराष्ट्रातील सहकारी चळवळी प्रभावावर भाष्य करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) सहकार लेखा परिक्षण म्हणजे काय ? महाराष्ट्रातील सहकारी लेखा परिक्षण व्यवस्थेची थोडक्यात रूपरेषा घ्या. तीच्या उणीवा सांगा.
- (2) भारतातील पतव्यवस्थेची रचना स्पष्ट करा कृषी पुरवठ्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकाच्या भूमिकेचे मुल्यमापन करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) आंतरराष्ट्रीय सहकारी संघटनाची उद्दिष्ट्ये सांगा.
- (2) स्विडन मधील सहकारी चळवळीचा थोडक्यात इतिहास सांगा.
- (3) ग्रामीण विकासातील सहकारी साखर कारखाण्याची भूमिका स्पष्ट करा.
- (4) लेखा परिक्षणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही चार) : [20]

- (1) वैद्यनाथन समितीच्या शिफारशी
- (2) सहकारी लेखा परिक्षकाची कार्ये
- (3) राज्य सहकारी बँका व ग्रामीण पतपुरवठा
- (4) सहकारी संस्था कायदा 1912
- (5) सहकारी पर्यवेक्षणाची गरज
- (6) ग्रामीण विकासाची संकल्पना.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—4

Seat No.	
-------------	--

[4904]-107

M.A. (Part I) (I Sem.) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

EC-107 : Mathematical Economics

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

- N.B. :-** (i) Attempt *All* questions.
(ii) Figures to the right indicate full marks.
(iii) Answers should be precise and to the point.
(iv) Use of non-programmable calculator is allowed.

1. Attempt any *one* out of two of the following : [20]

(1) Verify that the inverse of :

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ -4 & 1 & 6 \\ 2 & 7 & 5 \end{bmatrix} \text{ is } -\frac{1}{63} \begin{bmatrix} -37 & 11 & 9 \\ 32 & -1 & -18 \\ -30 & -3 & 9 \end{bmatrix}$$

and solve the following equations :

$$x_1 + 2x_2 + 3x_3 = 9$$

$$-4x_1 + x_2 + 6x_3 = -9$$

$$2x_1 + 7x_2 + 5x_3 = 13$$

P.T.O.

- (2) A consumer has an income of Rs. 160 to spend on two goods x and y , whose prices are Rs. 20 and Rs. 5 each respectively.

Answer the following :

- (1) What is the slope of the budget line.
- (2) What happens to this slope if P_y lies to Rs. 10 ?
- (3) What happens to income falls to 100.

2. Attempt any *one* out of two of the following : [20]

- (1) Find the profit maximisation output for a firm with the total cost function and also derive MR and MC function with diagrams :

$$TC = 4 + 97q - 8.5q^2 + 1/3q^3 \text{ and}$$

$$TR = 58q - 0.5q^2$$

[Note : TC = Total Cost, TR = Total Revenue, q = output
MC = Marginal Cost, MR = Marginal Revenue]

- (2) Determine the tax that Government should impose for maximum tax revenue if the demand and supply functions are :

Demand function is :

$$P = 25 - 2x^2, \text{ and supply function is } P = 5 + x.$$

3. Attempt any *two* of the following : [20]

- (1) Prove that :

$$7^{2n} + 2^{3n-3} + 3^{n-1}$$

is divisible by 25.

(2) Show that :

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 2 & 1 & 3 \\ 1 & 4 & 0 \end{bmatrix}$$

show that Ad_j :

$$A = \begin{bmatrix} -12 & 4 & -1 \\ 3 & -1 & -1 \\ 7 & -4 & 1 \end{bmatrix}$$

Hence find A^{-1} .

(3) Solve and comment on the following functions :

(1) $f(x) = \frac{1}{x-2}$ and $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = \frac{1}{a-2}$

(2) $f(x) = \sqrt{(x-1)(2-x)}$

(3) $f(x) = \frac{1}{x^2 - a^2}$

(4) Prove that :

$$\frac{AR}{AR - MR}$$

Note : Consider your own example.

4. Attempt any *four* out of six of the following : [20]

(1) If

$$A = \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ 0 & 2 \end{bmatrix} \text{ and } B = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}$$

write the matrices $(A + B)$ $(A - B)$ and $A^2 - B^2$. Are they equal.

(2) $2x - y = 17$

$3x + 5y = 6$

(3) Evaluate :

$$D = \begin{bmatrix} 5 & 11 & 1 \\ 6 & 15 & -1 \\ 3 & 7 & -6 \end{bmatrix}$$

(4) If A's salary is 20% less than B's salary, by how much percent is B's salary more than A's ?

(5) A vendor bought 6 lemons for one rupee how many he should sale for a rupee to gain 20%.

(6) Divide 672 in the ratio 5 : 3.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-108

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

Paper EC-108

(Demography)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]
 - (1) Critically evaluate the Malthus theory of population.
 - (2) Define demography. Explain its nature, scope and importance.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]
 - (1) Discuss in detail the relationship between population and economic development.
 - (2) Explain fully the different measures of fertility rate.

3. Answer in **250** words each (any *two*) : [20]
 - (1) Explain the trends in the growth of population in the developing countries.
 - (2) Describe the causes of high infant mortality rate in India.
 - (3) Evaluate Population Policy of India since 2000.
 - (4) Explain the concept of Optimum Population. Do you think India is over populated ? Comment.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) Concept of demographic transition
- (2) Human development index
- (3) Age pyramid of population
- (4) Crude death rate
- (5) Women empowerment
- (6) Sex ratio in India.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]

- (1) माल्थसच्या लोकसंख्या सिद्धांताचे टीकात्मक परिक्षण करा.
- (2) लोकसंख्याशास्त्राची व्याख्या करा. त्याचे स्वरूप, व्याप्ती व महत्व स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]

- (1) लोकसंख्या व आर्थिक वृद्धी यांच्यातील संबंधीची विस्तृतपणे चर्चा करा.
- (2) जननदरची विविध मापके सविस्तर स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) विकसनशील देशातील लोकसंख्या वाढीच्या प्रवृत्तीचे विश्लेषण करा.
- (2) भारतातील उच्च बाळमृत्युदराची कारणे वर्णन करा.

- (3) भारताच्या 2000 सालाचे लोकसंख्या धोरणाचे मूल्यमापन करा.
- (4) पर्याप्त लोकसंख्येची संकल्पना स्पष्ट करा. भारत अतिरिक्त लोकसंख्येच्या देश आहे असे तुम्हास वाटते का ? भाष्य करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (1) लोकसंख्या संक्रमण संकल्पना
- (2) मानवी विकास निर्देशांक
- (3) लोकसंख्या वयोगट उतरण रचना
- (4) ढोबळ मृत्युदर
- (5) महीला सबलीकरण
- (6) भारतातील स्त्री-पुरुष प्रमाण.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-201

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

(EC-201 : MICRO-ECONOMIC ANALYSIS—II)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is Monopoly ? Explain how equilibrium price and output are determined under monopoly.

(2) What are the features of Oligopoly ? Explain critically in Game Theory of Oligopoly.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is Perfect Competition ? Explain short-run and long-run equilibrium of the firm under perfect competition.

(2) What do you mean by Innovation ? Explain critically the innovation theory of profit.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

- (1) Explain Pigou's theory of Welfare Economics.
- (2) Describe Marginal productivity theory of distribution.
- (3) Explain the modern theory of Rent.
- (4) Evaluate the Dynamic Theory of Profit.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (1) Features of Monopolistic competition
- (2) Arrow's Impossibility Theorem
- (3) Modern theory of Interest
- (4) Price Discrimination
- (5) Critique of Chamberlin's theory of monopolistic competition
- (6) Baumol's model of sales revenue maximization.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

- सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(iii) उत्तरे नेमकी आणि मुद्देसूद असावीत.
(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (1) मक्तेदारी म्हणजे काय ? मक्तेदारीत समतोल किंमत आणि उत्पादन कसे निश्चित होते ते स्पष्ट करा.
- (2) अल्पविक्रेताधिकाराची वैशिष्ट्ये कोणती ? अल्पविक्रेताधिकाराच्या खेळ सिद्धांताचे (Game Theory) टिकात्मक स्पष्टीकरण द्या.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (1) पूर्ण स्पर्धा म्हणजे काय ? पूर्ण स्पर्धेतील उत्पादन संस्थेचा अल्पकालीन आणि दीर्घकालीन समतोल स्पष्ट करा.
- (2) नवप्रवर्तनावरून तुम्हास काय अर्थबोध होतो ? नफ्याच्या नवप्रवर्तन सिद्धान्ताचे टिकात्मक स्पष्टीकरण द्या.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) पिगुचा कल्याणकारी अर्थशास्त्राचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (2) विभाजनाच्या सीमान्त उत्पादकता सिद्धांताचे वर्णन करा.
- (3) खंडाचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (4) नफ्याच्या मतिमानता सिद्धांताचे मूल्यमापन करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (1) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेची वैशिष्ट्ये
- (2) अॅरो यांचे अशक्यता प्रमेय
- (3) व्याजाचा आधुनिक सिद्धांत
- (4) मूल्य भेद
- (5) चेंबरलिन यांच्या मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा सिद्धांतावरील टिका
- (6) बाऊमोलचे विक्री प्राप्ती महत्तमीकरण प्रतिमान.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-202

M.A. (Second Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

Paper EC-202 : Indian Public Finance

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer any *one* of the following (in **500** words) : [20]

- (1) Define budget. Explain various types of deficits in the budget.
- (2) Explain the trends in the expenditure of the central government of India since 1991.

2. Answer any *one* of the following (in **500** words) : [20]

- (1) What is deficit financing ? Explain deficit financing in India since 1991.
- (2) What do you mean by fiscal imbalance ? Explain the causes for and remedial measures of fiscal imbalance in India.

3. Answer any *two* questions (in **250** words each) : [20]

- (1) Explain the recommendations of twelfth finance commission.
- (2) Explain the indicators of Indian fiscal imbalance
- (3) Explain the effects of deficit financing on Indian economy.
- (4) Explain the public debt policy since 1991.

P.T.O.

4. Write short notes on any *four* (in **100** words each) : [20]

- (1) Steps in preparation of budget.
- (2) Reforms in Indirect taxes since 1991
- (3) Types of deficit
- (4) Objectives of fiscal policy
- (5) Vertical imbalance
- (6) Principles of federal finance.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नांचे उत्तर लिहा (500 शब्दात) : [20]

- (1) अंदाजपत्रकाची व्याख्या द्या. अंदाजपत्रकातील तुटीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- (2) 1991 पासून भारतीय केंद्रीय सरकारच्या खर्चातील बदलाचे स्पष्टीकरण करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नांचे उत्तर लिहा (500 शब्दात) : [20]

- (1) तुटीचा अर्थभरणा म्हणजे काय ? 1991 पासून भारतातील तुटीचा वित्तपुरवठा स्पष्ट करा.
- (2) वित्तीय असमतोलाचा अर्थ सांगा. भारतातील वित्तीय-असमतोलाची कारणे स्पष्ट करून उपाययोजना सांगा.

3. कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची उत्तरे लिहा (प्रत्येकी 250 शब्दात) : [20]

- (1) 12व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशी स्पष्ट करा.
- (2) भारताच्या वित्तीय असमतोलाचे निर्देशक स्पष्ट करा.

- (3) भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील तुटीच्या अर्थभरण्याचे परिणाम स्पष्ट करा.
- (4) 1991 पासूनच्या सार्वजनिक कर्ज धोरणाचे स्पष्टीकरण करा.

4. कोणत्याही चारवर थोडक्यात टिपा लिहा (प्रत्येकी 100 शब्दात) : [20]

- (1) अंदाजपत्रकाच्या तयारीचे टप्पे
- (2) 1991 पासून अप्रत्यक्ष करातील सुधारणा
- (3) तुटीचे प्रकार
- (4) राजकोषीय धोरणाची उद्दिष्टे
- (5) उर्ध्वगामी असमतोल
- (6) संघीय वित्ताची तत्वे.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-203

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

(EC-203 : Indian Agricultural Problems and Policies)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the EXIM policy of 2004-09.

(2) State the impact of mechanization on Agricultural labour in India.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the efficiency of service sector in relation to agriculture.

(2) Explain the agricultural problems in Maharashtra State.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

(1) Explain the significance of SEZ policy in India.

(2) Explain the importance of Employment Guarantee Scheme.

(3) Explain the impact WTO on Indian Agriculture.

(4) State the recent Agricultural problems in India.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) Ceiling on land holding policy
- (2) Recent Export-Import Policy of milk
- (3) Efficiency of Agriculture labour
- (4) Issues of Agricultural subsidies
- (5) Problems of import
- (6) Recent Indian Agricultural Labour Policy.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न 500 शब्दात सोडवा : [20]

- (1) 2004-09 चे आयात-निर्यात धोरण स्पष्ट करा.
- (2) भारतातील शेतमजुरांवर यांत्रिकीकरणाचा झालेला परिणाम सांगा.

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न 500 शब्दात सोडवा : [20]

- (1) शेतीक्षेत्राच्या संदर्भातील सेवा क्षेत्रातील कार्यक्षमता स्पष्ट करा.
- (2) महाराष्ट्र राज्यातील शेतीच्या समस्या स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) भारतातील विशेष आर्थिक क्षेत्र धोरणाचे महत्व स्पष्ट करा.

- (2) रोजगारहमी योजनेचे महत्व स्पष्ट करा.
- (3) जागतिक व्यापार संघटनेचा भारतीय शेतीवरील प्रभाव स्पष्ट करा.
- (4) भारतातील शेतीक्षेत्राच्या अलीकडील समस्या सांगा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (1) कमाल भूधारणा विषयक धोरण
- (2) अलीकडील दुधाचे आयात-निर्यात धोरण
- (3) शेतमजुरांची कार्यक्षमता
- (4) शेतीविषयक अनुदानाचा प्रश्न
- (5) आयातीची समस्या
- (6) अलीकडील भारतीय शेतमजुर धोरण.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-204

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

(EC-204 : Industrial Economics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions (in **500** words) :[20]

(1) Explain in detail the meaning, scope, need and significance of the study of Industrial Economics.

(2) Discuss in detail the need for balanced regional development of industries.

2. Answer any *one* of the following questions (in **500** words) :[20]

(1) What is Industrial Finance ? Elaborate the importance and various sources of industrial finance.

(2) Critically evaluate the trends in the industrial growth in India after 1991.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) What are the factors influencing the location of industries ?

(2) State the effects of industrial monopoly.

P.T.O.

- (3) Explain the need for foreign capital for the industries.
- (4) What are the major problems of the small scale industries and cottage industries in India ?

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) Mergers and Acquisitions
- (2) Foreign direct Investment
- (3) Productivity in the competitive environment
- (4) Weber's theory of industrial location
- (5) Measures required for impressing productivity.
- (6) Role of multinationals (MNCs) in India.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) औद्योगिक अर्थशास्त्राच्या अभ्यासाचा अर्थ व्याप्ती, आवश्यकता व महत्व सविस्तर स्पष्ट करा.
- (2) उद्योगांच्या संतुलित प्रादेशिक विकासाच्या आवश्यकतेबाबत सविस्तर चर्चा करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) औद्योगिक वित्त म्हणजे काय ? औद्योगिक वित्ताचे महत्व व विविध मार्ग स्पष्ट करा.
- (2) 1991नंतरच्या काळात भारताच्या औद्योगिक विकासातील प्रवृत्तींचे टीकात्मक परीक्षण करा.

3. खालीलपैकी प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) उद्योगांच्या स्थाननिश्चितीवर परिणाम करणारे घटक कोणते ?
- (2) औद्योगिक मक्तेदारीचे परिणाम सांगा.
- (3) उद्योगांसाठी विदेशी भांडवलाची आवश्यकता स्पष्ट करा.
- (4) भारतीय लघु व गृहोद्योगांच्या महत्वाच्या समस्या कोणत्या ?

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (1) एकत्रीकरण व संयोगीकरण
- (2) विदेशी प्रत्यक्ष गुंतवणूक
- (3) स्पर्धात्मक वातावरणातील उत्पादकता
- (4) वेबरचा उद्योगांच्या स्थाननिश्चितीचा सिद्धांत
- (5) उत्पादकता वाढीसाठी आवश्यक उपाययोजना
- (6) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची भारतातील भूमिका.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-205

M.A. (Second Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

Paper EC-205 : (Rural Development)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer any *one* of the following (in **500** words) : [20]
 - (1) What is Rural Development ? Explain the scope and importance of rural development.
 - (2) Critically examine the role of Green Revolution and Rural Transport in rural development.

2. Answer any *one* of the following (in **500** words) : [20]
 - (1) State the causes of rural poverty in India. Explain the remedies used by Govt. in eliminating rural poverty.
 - (2) Evaluate the progress of tribal development programme in India.

3. Answer any *two* questions (in **250** words) : [20]
 - (1) State the features of V.M. Dandekar's approach of a rural development.
 - (2) Describe the agricultural growth in India after 1991.
 - (3) Explain the obstacles in rural industrialisation.
 - (4) Explain the objectives and nature of TRYSEM.

P.T.O.

4. Write short notes on any *four* (in **100** words each) : [20]
- (1) Structure of Indian Rural Economy
 - (2) Problems in Rural Electrification
 - (3) SHGs and Poverty alleviation
 - (4) MFAL
 - (5) Swarn Jayanti Gram Swarojgar Yojana.
 - (6) Causes of Rural indebtedness in India.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी **एका** प्रश्नाचे उत्तर लिहा (500 शब्दांत) : [20]
 - (1) ग्रामीण विकास म्हणजे काय ? ग्रामीण विकासाची व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा.
 - (2) ग्रामीण विकासामधील हरीतक्रांती आणि ग्रामीण वाहतूक व्यवस्थेच्या भूमिकेचे टीकात्मक परीक्षण करा.
2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर लिहा (500 शब्दात) : [20]
 - (1) भारतातील ग्रामीण दारिद्र्याची कारणे सांगा. ग्रामीण दारिद्र्य कमी करण्यासाठी सरकारने मोजलेल्या उपाययोजना स्पष्ट करा.
 - (2) भारतातील आदिवासी विकास कार्यक्रमाच्या प्रगतीचे मुल्यमापन करा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची उत्तरे लिहा (प्रत्येकी 250 शब्दात) : [20]
 - (1) ग्रामीण विकासाच्या वि.म. दांडेकर यांच्या दृष्टीकोणाची वैशिष्टे सांगा.
 - (2) 1991 नंतर भारतातील शेती वृद्धीचे वर्णन करा.

- (3) ग्रामीण औद्योगिकीकरणातील अडथळे स्पष्ट करा.
- (4) ट्रायसेम (Trysem) ची उद्दिष्टे आणि स्वरूप स्पष्ट करा.

4. कोणत्याही चारवर थोडक्यात टिपा लिहा (प्रत्येकी 100 शब्दांत) : [20]

- (1) भारतीय ग्रामीण अर्थव्यवस्थेची रचना
- (2) ग्रामीण विद्युतीकरणाच्या समस्या
- (3) स्वयंसाह्यता गट आणि दारीद्र्य निर्मुलन
- (4) सिमांत शेतकरी आणि शेतमजूर विकास संस्था (MEAL)
- (5) स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना
- (6) भारतातील ग्रामीण कर्जबाजारीपणाची कारणे.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[4904]-206

**M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2016
ECONOMICS**

**(EC-206 : Computer Application in Economic Analysis)
(2008 PATTERN)**

Time : 2½ Hours

Maximum Marks : 60

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Attempt any *one* of the following : [1×5=15]

(1) What is electronic trading ? Explain different steps of trade cycle.

(2) What is network ? Explain different types of network topology.

2. Attempt any *one* of the following (A) *or* (B) : [1×5=15]

(A) (i) Explain E-mail as an application of a Internet.

(ii) Explain G2B model with suitable example.

Or

(B) (i) What is spreadsheet ? Explain with suitable example the steps for sorting a data in ascending order.

(ii) What is WWW ? Explain domain name with suitable example.

7

3. Attempt any *three* of the following : [3×5=15]

(1) What do you mean by authentication ? Why you required authentication ?

P.T.O.

- (2) Explain the use of control panel in windows operating system.
- (3) Explain with suitable example, difference between data and information.
- (4) What are the advantages of B2C model.
- (5) Explain any *two* data storage devices.

4. Attempt any *three* of the following : [3×5=15]

- (1) Write a steps for starting and quitting MS-Excel Application.
- (2) Explain different types of operating system.
- (3) What is electronic transaction ? How to achieve security for it ?
- (4) What is software ? Explain different types of software.
- (5) List the advantages of online shopping.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—4

Seat No.	
-------------	--

[4904]-207

M.A. (PART I) (II Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

(EC-207 : Statistical Techniques)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Use of non-programmable calculator is allowed.

1. Attempt any *one* out of two of the following : [20]

(1) Find Karl Pearson's coefficient of correlation from the following series of marks secured by 10 students in a class test in Economics and quantitative methods.

Marks in Economics

Marks in Q.M.

45

35

70

90

65

70

30

40

90

95

40

40

50

60

75

80

85

80

60

50

Also calculate the probable error; and the value of y is significant or not ?

P.T.O.

- (2) Calculate 5 yearly weighted variables for the following data using weights 1, 1, 3, 2, 1 respectively.

Year	Coded Sales
1	40
2	33
3	72
4	81
5	76
6	68
7	91
8	87
9	98
10	97

2. Attempt any *one* out of two of the following : [20]

- (1) In a partially destroyed records of an analysis of correlation data, the following results only are legible :

Variance of x is 9

Regression equations :

$$8x - 10y + 66 = 0$$

$$40x - 18y = 214.$$

Then find :

- (i) The mean values of x and y
(ii) The standard deviation of y and,
(iii) The coeff-corr. between x and y .
- (2) Compute chains indices and fixed base indices with 2003 as base from the data given below :

Year	Price of wheat
2003	20
2004	25
2005	30
2006	45
2007	63

3. Attempt any *two* of the following : [20]

- (1) Machine produced 19 defective articles in a batch of 500, after overhauling it produce 4 defectives in a batch of 100. Has the machine improved ?
- (2) 'A' can hit a target 3 times in 5 shots, 'B' 2 times in 5 shots, and 'C' 3 times in 4 shots. They fire a volley. What is probability of hitting 2 shots ?
- (3) Define correlation and write the significance with application of correlation.
- (4) Find the mean, median and mode for the following

Mid-values	Frequencies
15	2
20	22
25	19
30	14
35	3
40	4

4. Attempt any *four* out of six of the following : [20]

- (1) Using appropriate subscripts notation, write the regression equation of :
 - (a) x_2 on x_1 and x_3
 - (b) x_3 on x_1, x_2 and x_4
 - (c) x_5 on x_1, x_2, x_3 and x_4 .
- (2) Four probabilities arrange to meet at a hotel in a town. It happens that there are four hotels of the same name in the town. What is the probability that :
 - (a) All of them meet
 - (b) No two persons are in the same hotel.

- (3) If on an average one ship in every ten is wrecked; find the probability that out of 5 ships expected to arrive, 4 at least will arrive safely.
- (4) The mean height of 500 students is 165 cm, and the standard deviation is 15 cm. Assuming that the heights are normally distributed, find how many students heights lie between 120 and 155 cm.
- (5) Write the advantages and disadvantages of sampling.
- (6) Write characteristics of hypothesis.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-208

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

(EC-208 : Community Development and Planning)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain in detail the phases of human choice.

(2) What is social planning ? Explain the need for social planning.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Elaborate the summary of social development principles.

(2) Explain in detail the determinants of development.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) Differentiate between social capital economic capital and cultural capital.

(2) Describe the Indian population policy.

(3) Explain social environment

(4) Explain the behaviour of socialized elements.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) Social cooperation
- (2) Religious values and beliefs
- (3) Basic human needs
- (4) Foundation of social theory
- (5) Planning and aid
- (6) Asset Vulnerability framework.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) मानवी पसंतीच्या आवस्था सविस्तर लिहा.
- (2) सामाजिक नियोजन म्हणजे काय ? सामाजिक नियोजनाची गरज स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) सामाजिक विकासाच्या तत्वांचा सारांश सविस्तर लिहा.
- (2) विकासाचे निर्धारक घटक स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची 250 शब्दांत उत्तरे लिहा : [20]

- (1) सामाजिक भांडवल आर्थिक भांडवल सांस्कृतिक भांडवल यांतील फरक सांगा.
- (2) भारतीय लोकसंख्या धोरणाचे वर्णन करा.

- (3) सामाजिक पर्यावरणाचे स्पष्टीकरण द्या.
- (4) सामाजिक घटकांची वर्तणूक स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (1) सामाजिक सहकार
- (2) धार्मिक मूल्य आणि श्रद्धा
- (3) मानवी मुलभूत गरजा
- (4) पाययाभूत सामाजिक सिद्धांत
- (5) नियोजन आणि मदत
- (6) भाष्यका भेदनीयता चौकट.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-301

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

(EC-301 : Macro-Economic Analysis-I)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain Keynesian liquidity preference theory of demand for money.

(ii) Explain with diagram, two sector, three sector and four sector model of the circular flow of income.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain relative income hypothesis and life cycle hypothesis in consumption.

(ii) Explain the factors affecting marginal efficiency of capital.

P.T.O.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]
- (i) State and explain Fisher's quantity theory of money.
 - (ii) Explain short run and long run consumption function.
 - (iii) State and explain RBI's approach to money supply.
 - (iv) State and explain the determinants of high powered money.
4. Write short notes on (any *four*) : [20]
- (i) Flow of fund accounting
 - (ii) Accelerator principle
 - (iii) Budget deficit and money supply
 - (iv) Balance of Payment Accounting
 - (v) Money multiplier
 - (vi) L.M. Curve.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) आवश्यक त्याठिकाणी सुबक आकृत्या काढा.

1. खालील प्रश्नांपैकी कोणत्याही एकाचे **500** शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

(i) केन्सचा पैशाच्या मागणीचा रोखता पसंती सिद्धान्त स्पष्ट करा.

(ii) उत्पन्नाच्या चक्राकार प्रवाहाचे दोन क्षेत्रिय, तीन क्षेत्रिय, चार क्षेत्रिय प्रतिमान आकृतीसह स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांपैकी कोणताही एकाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]
- (i) उपभोगातील सापेक्ष उत्पन्न गृहितक आणि जीवनचक्र गृहितक परिकल्पना स्पष्ट करा.
- (ii) भांडवलाच्या सिमांत कार्यक्षमतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) फिशरचा चलनसंख्यामान सिद्धान्त सांगा व स्पष्ट करा.
- (ii) अल्पकालीन व दीर्घकालीन उपभोग फलन या संकल्पना स्पष्ट करा.
- (iii) पैशाच्या पुरवठ्यासंबंधी रिझर्व बँक ऑफ इंडियाच्या दृष्टीकोण सांगा व स्पष्ट करा.
- (iv) उच्चशक्ती पैशाचे निर्धारक घटक सांगा व स्पष्ट करा.
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (i) निधी प्रवाह पद्धत
- (ii) प्रवेग तत्त्व
- (iii) अंदाजपत्रकातील तुट व पैशाचा पुरवठा
- (iv) व्यवहारतोल लेखांकन
- (v) पैसा गुणक
- (vi) एल. एम. वक्र.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-302

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

EC-302 : Economics of Growth

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precised and to the point.

(iv) Draw neat diagram wherever necessary.

1. Answer the following questions in **500** words each (any *one*): [20]

(i) State and explain the characteristics of economic growth and explain the factors determining economic growth.

(ii) Take the review of classical economist contribution on economic growth.

2. Answer the following questions in **500** words each (any *one*): [20]

(i) Critically examine the Mrs. Joan Robinson's Growth Model.

(ii) State and explain Schumpeter's contribution on economic growth.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*): [20]

(i) Explain the Cambridge's criticism on Neoclassical analysis of growth.

(ii) State and explain Hick's model of Economic Growth.

P.T.O.

- (iii) State and explain Malthus's view on economic growth.
(iv) State and explain the role of Education and Research in economic growth.

4. Write short notes in **100** words each (any four) : [20]

- (i) Surplus value
(ii) Learning by doing
(iii) Growth Model of Passinetti
(iv) Capital Controversy
(v) Meade's Growth Model
(vi) Embodied Technical Progress.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे मुद्देसुद व नेमकी असावीत.

(iv) आवश्यक त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या काढा.

1. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी **500** शब्दांत उत्तर लिहा (कोणताही एक) : [20]

- (i) आर्थिक वृद्धीची वैशिष्ट्ये सांगा व स्पष्ट करा आणि आर्थिक वृद्धीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
(ii) सनातनपंथीय अर्थशास्त्रज्ञांचे आर्थिक वृद्धीतील योगदानाचा आढावा घ्या.

2. खालील प्रश्नांचे प्रत्येकी **500** शब्दांत उत्तर लिहा (कोणताही एक) : [20]

- (i) श्रीमती जोन रॉबिन्सन यांच्या आर्थिक वृद्धीच्या प्रतिमानाचे टीकात्मक परिक्षण करा.
(ii) शंपीटर यांचे आर्थिक वृद्धीतील योगदान सांगा व स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

(i) नवसनातनवादी वृद्धी विश्लेषणावर केंब्रिज-अर्थतज्ञांनी केलेल्या टीका स्पष्ट करा.

(ii) हिक्स यांचे आर्थिक वृद्धी प्रतिमान सांगा व स्पष्ट करा.

(iii) माल्थस यांचे आर्थिक वृद्धीबाबत दृष्टीकोण सांगा व स्पष्ट करा.

(iv) शिक्षण आणि संशोधन यांची आर्थिक वृद्धीतील भूमिका सांगा व स्पष्ट करा.

4. प्रत्येकी 100 शब्दांत थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

(i) आधिक्य मूल्य

(ii) अनुभवतातून शिक्षण

(iii) पॅसिनिटी यांचे आर्थिक वृद्धी प्रतिमान

(iv) भांडवल विरोधाभास

(v) मिड यांचे वृद्धी प्रतिमान

(vi) अंगीभूत तांत्रिक प्रगती.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-303

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

EC-303 (A) : Research Methodology

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :- (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) What is Research ? Explain importance and limitations of social science research.

(ii) Explain in detail various stages in research design.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) What is tabulation ? Explain the characteristics of a good tabulation.

(ii) Explain in detail the different sources of secondary data collection.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain the use of computer in data processing.

(ii) Explain the types of Interview.

P.T.O.

- (iii) Illustrate the different types of sampling.
(iv) What are the statistical methods used in research ?

4. Write short notes in **100** words each (any *four*) : [20]

- (i) Difficulties in Social Science Research.
(ii) Role of hypothesis in Research.
(iii) Advantages of Case Study Method.
(iv) Use of Information Technology in Research.
(v) Dispersion.
(vi) Importance of Powerpoint Presentation.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

- सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची 500 शब्दात उत्तर लिहा (कोणताही एक) : [20]

- (i) संशोधन म्हणजे काय ? सामाजिक शास्त्रातील संशोधनाचे महत्व आणि मर्यादा स्पष्ट करा.
(ii) संशोधन आराखड्यातील विविध टपयांचे सविस्तर स्पष्टीकरण करा.

2. खालील प्रश्नांची 500 शब्दात उत्तर लिहा (कोणताही एक) : [20]

- (i) तालिकीकरण म्हणजे काय ? चांगळ्या तालिकीकरणाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
(ii) दुय्यम तथ्य सामुग्री संकलनाचे विविध मार्ग सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) तथ्य प्रक्रियांसाठी संगणकाचा उपयोग स्पष्ट करा.
 - (ii) मुलाखतीचे प्रकार स्पष्ट करा.
 - (iii) नमुना निवडीच्या विविध प्रकारांचे वर्णन करा.
 - (iv) संशोधनात वापरल्या जाणाऱ्या सांख्यिकीय पद्धती कोणत्या ?
4. खालील टीपा प्रत्येकी 100 शब्दात लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (i) सामाजिक शास्त्रांच्या संशोधनातील अडचणी.
 - (ii) संशोधनातील गृहितकृत्याची भूमिका.
 - (iii) विशिष्टाभ्यास पद्धतीचे फायदे.
 - (iv) संशोधनातील माहिती तंत्रज्ञानाचे उपयोग.
 - (v) विचलन.
 - (vi) दृकश्रावक साधनाद्वारे सादरीकरणाचे महत्व.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-304

M.A. (Part II) (Semester-III) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

EC-303 (B) : Econometrics

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :- (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Use of non-programmable calculator is allowed.

1. Answer any *one* of the following questions : [20]

(i) The profit (in lakhs of Rs.) earned by a company in different years is tabulated below :

Year (X) :	1	2	3	4	5
Profit (Y) :	24	27	32	38	45

Fit a second degree curve of the type $Y = a + bX + cX^2$ and estimate the profit in 7th year.

(ii) Explain what is multicollinearity and discuss sources and consequences of multicollinearity.

P.T.O.

2. Answer any *one* of the following questions : [20]

(i) Consider the following demand supply model for money

$$\text{Money demanded : } M_t^d = \beta_0 + \beta_1 Y_t + \beta_2 R_t + \beta_3 P_t + u_1 t$$

$$\text{Money supply : } M_t^s = \alpha_0 + \alpha_1 Y_t + u_2 t$$

where M = money, Y = income, R = Rate of interest, P = price, u 's are error terms.

Assume that R and P are exogenous and M and Y are endogenous.

Check the identifiability of demand and supply functions. Also obtain the reduced form equations for M and Y.

(ii) Discuss the applications of dummy variable in detail.

3. Answer any *two* of the following questions : [20]

(i) State and explain all the assumptions of the classical linear regression model (CLRM).

(ii) Explain how least squares method is used in estimating the constants of the linear regression model $Y = \alpha + \beta X$.

(iii) Explain rank and order conditions for identification of an equation in simultaneous equations model.

(iv) Explain problems with VAR modelling.

4. Answer any *four* of the following questions : [20]

(i) State Gauss-Morkov theorem. Also state the best linear unbiased estimators for α and β in the linear regression model $Y = \alpha + \beta X$.

- (ii) Explain indirect least square method for estimation of just identified equation.
- (iii) Write a note on logit model.
- (iv) State different sources of heteroscedasticity.
- (v) State the methods of detection for autocorrelation.
- (vi) State different types of time series.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-305

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

(Optional Paper)

EC-304 : Banking and Financial Institutions

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the structure of financial system in India.

(2) Explain the role and performance of Cooperative Banks in India.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the nature and types of non-banking financial institutions in India.

(2) What is euro currency market ? Explain the role of euro currency market in development at international level.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

- (1) Explain the functions of financial sector.
- (2) Explain the role and performance of commercial banks in India after 1991.
- (3) Describe the types of mutual funds.
- (4) Explain the functions of RBI.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (1) Role of SBI
- (2) Banking sector reforms after 1991
- (3) World Bank
- (4) Types of Foreign Capital
- (5) Balance of Payments
- (6) IMF — functions.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दांत लिहा : [20]

- (1) भारतातील वित्तीय प्रणालीची रचना स्पष्ट करा.
- (2) भारतातील सहकारी बँकांची भूमिका व कामगिरी स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]
- (1) भारतातील बिगर बँकिंग वित्तीय संस्थांची स्वरूप आणि प्रकार स्पष्ट करा.
 - (2) युरो-चलन बाजार म्हणजे काय ? आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील विकासात युरोचलन बाजाराची भूमिका स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी प्रत्येक प्रश्नाची 250 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (1) वित्तीय क्षेत्राची कार्ये स्पष्ट करा.
 - (2) 1991 नंतरची भारतीय व्यापारी बँकाची भूमिका व कामगिरी स्पष्ट करा.
 - (3) परस्पर निधीचे (Mutual Funds) प्रकार स्पष्ट करा.
 - (4) भारतीय रिज़र्व बँकेची कार्ये स्पष्ट करा.
4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (1) भारतीय स्टेट बँकेची भूमिका
 - (2) 1991 नंतरच्या बँकिंग क्षेत्रातील सुधारणा
 - (3) जागतिक बँक
 - (4) विदेशी भांडवलाचे प्रकार
 - (5) व्यवहारतोल
 - (6) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची कार्ये.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-306

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

EC-305 : Welfare Economics

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain Benthamite approach to aggregate welfare.

(2) What is Pareto optimality ? Explain briefly the conditions of Pareto optimality.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) State and explain the external economies and diseconomies of production.

(2) Explain Bergson's social welfare function.

P.T.O.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

- (1) Explain Pigovian welfare economics.
- (2) Explain the question of Income Distribution.
- (3) Explain the Top level optimality.
- (4) Explain Marshallian measurement of consumer's surplus.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (1) Problems of Public goods
- (2) Cost-benefit analysis
- (3) Samuelson's utility Possibility curve
- (4) Consumer's surplus
- (5) Community indifference map
- (6) Optimum Resource Allocation.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]

- (1) बेन्थॅमिनचा समग्र कल्याण दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- (2) परेटोची इष्टमता म्हणजे काय ? परेटोच्या इष्टमतेच्या अटी थोडक्यात स्पष्ट करा.

2. कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]
- (1) उत्पादनाच्या बाह्य बचती व अबचती सांगा व स्पष्ट करा.
 - (2) बर्गसनचे सामाजिक कल्याण फलन स्पष्ट करा.
3. कोणत्याही दोन प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दात उत्तरे लिहा : [20]
- (1) पिंगूचे कल्याणकारी अर्थशास्त्र स्पष्ट करा.
 - (2) उत्पन्नाच्या विभाजनाचा प्रश्न स्पष्ट करा.
 - (3) उच्चतम इष्टमता स्पष्ट करा.
 - (4) मार्शलचे उपभोक्त्याच्या संतोषाधिक्याचे मापन स्पष्ट करा.
4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (1) सार्वजनिक वस्तूच्या समस्या
 - (2) खर्च-लाभ विश्लेषण
 - (3) सॅम्युअलसनचा उपयोगिता शक्यता वक्र
 - (4) उपभोक्त्याचे संतोषाधिक्य
 - (5) सामाजिक समवृत्ती नकाशा
 - (6) संसाधनाचे पर्याप्त विभाजन.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-307

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

EC-306 : Economics of Finance

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(1) Define Securities. Explain the general characteristics of Securities.

(2) Explain in detail the role of SEBI in stock market.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(1) State and explain the mechanics of commodity future market.

(2) What is Derivative Market ? Explain the types of Derivative Market.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

- (1) Explain the problems of stock market.
- (2) Explain the types of stock flow.
- (3) Explain the types of swaps.
- (4) Discuss the Arbitrage Pricing Theory.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (1) Speculators
- (2) Net Present Value
- (3) Corporate Securities
- (4) Stock Indices
- (5) Government Bonds
- (6) Fixed income securities.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकीय व मुद्देसूद असावीत.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दांत लिहा : [20]

- (1) प्रतिभूतीची व्याख्या द्या. प्रतिभूतीची सर्वसाधारण वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- (2) शेअर बाजारातील सेबीची सविस्तर भूमिका स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]
- (1) वस्तु बाजार यंत्रणा सांगून ती स्पष्ट करा.
 - (2) अनुजात बाजार म्हणजे काय ? अनुजातांचे प्रकार स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत (कोणतेही दोन) : [20]
- (1) शेअर बाजारातील समस्या स्पष्ट करा.
 - (2) रोखे प्रवाहाचे प्रकार स्पष्ट करा.
 - (3) अदलाबदलाचे (Swaps) प्रकार स्पष्ट करा.
 - (4) मुल्यांतर पणन सिद्धांताची चर्चा करा.
4. प्रत्येकी 100 शब्दांत थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (1) सट्टेबाज
 - (2) निव्वळ वर्तमान मुल्य
 - (3) कंपनी प्रतिभूती
 - (4) रोखे निर्देशांक
 - (5) सरकारी रोखे
 - (6) स्थिर उत्पन्न प्रतिभूती.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-308

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

(Optional Paper)

EC-307 : Economics of Environment

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is environment ? Explain the different types of environment.

(2) Explain in detail the effects of environment in human lives.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the instruments for controlling water and air pollution.

(2) Explain the role of environmental education in protecting the environment.

P.T.O.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

- (1) Explain the mechanism for environment regulation in India.
- (2) Explain the new model of pollution control.
- (3) Explain the concept of sustainable development.
- (4) Explain the benefits of social forestry.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (1) Environmental values
- (2) Environment and W.T.O.
- (3) Household Production Model
- (4) Noise Pollution
- (5) Human Capital
- (6) Use values.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचा **500** शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (1) पर्यावरण म्हणजे काय ? पर्यावरणाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- (2) मानवी जीवनावरील पर्यावरणाचे होणारे परिणाम सविस्तर स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]
- (1) हवा प्रदुषण व जलप्रदुषण नियंत्रणाची साधने सविस्तर स्पष्ट करा.
 - (2) पर्यावरण संरक्षणाबाबत पर्यावरण शिक्षणाची भूमिका स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (1) भारतातील पर्यावरण नियंत्रणाची यंत्रण स्पष्ट करा.
 - (2) प्रदुषण नियंत्रणाचे नवीन प्रतिमान स्पष्ट करा.
 - (3) शाश्वत विकासाची संकल्पना स्पष्ट करा.
 - (4) सामाजिक वनिकरणाचे फायदे स्पष्ट करा.
4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (1) पर्यावरण मूल्ये
 - (2) पर्यावरण आणि जागतिक व्यापार संघटना
 - (3) कौटुंबिक उत्पादन प्रतिमान
 - (4) ध्वनी प्रदुषण
 - (5) मानवी भांडवल
 - (6) उपयोग मूल्ये.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-401

M.A. (Part II) (Fourth Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

EC-401 : Macro Economic Analysis II

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Draw diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the relative effectiveness of monetary policy and fiscal policy with the help of IS-LM curve.

(2) Explain friedman's modern quality theory of money.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Critically examine the keynesian theory of interest.

(2) Explain monetary policy measures to control inflation.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

(1) Explain the IS-LM model with government sector.

(2) Explain schumpeter's theory of Business Cycle.

(3) Explain the Tobin's modified philips curve.

(4) Explain the Patinkin's real balance effect.

P.T.O.

4. Write short notes on any *four* of the following : [20]

- (1) Neo-classical theory of interest
- (2) Goodwin's model of trade cycle
- (3) Keynesian thoughts
- (4) Baunol's Inventory theory
- (5) Natural rate of Uemployment Hypothesis
- (6) Post-Kenesian approach to demand for money.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे मुद्देसूद व नेमकी असावाते.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) आय. एस. एल. एम. वत्रगद्वारे चलन विषयक आणि राज्यकोषिय धोरणाची सापेक्ष परिणामकता स्पष्ट करा.
- (2) फ्रिडमन यांचा आधुनिक चलन संख्यामान सिद्धांत स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) केन्स यांचा व्याजदराचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (2) चलनवाढ नियंत्रित करण्यास चलनविषयक उपाय स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) शासकिय क्षेत्राच्या संदर्भात आय. एस. एल. एम. प्रतिमान स्पष्ट करा.
- (2) शंपीटर यांचा व्यापार चक्राचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (3) टॉबिनस यांचा सुधारित फिलेप वक्र स्पष्ट करा.
- (4) पॅटीनवगेन यांचा वास्तव शिल्लक परिणाम स्पष्ट करा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही चार टिपांची उत्तरे : [20]

- (1) व्याजदराचा नवसनातन सिद्धांत
- (2) गुडविन यांचे व्यापार चक्रगचे प्रतिमान
- (3) केन्स यांचे विचार
- (4) बौमोल यांचा मालसाठयाबाबतच्या सिद्धांत
- (5) बेबगटीचा नैसर्गिकदर गृहीतक
- (6) पैशाच्या मागणीबाबतचा केन्सनंतरचा दृष्टीकोन.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-402

M.A. (Part II) (Fourth Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

EC-402 : Economics of Development

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and neat.

1. Answer the following in **500** words (any *one*) : [20]

(1) “International trade is an engine of growth.” Comment.

(2) Explain the theory of vicious circle of poverty.

2. Answer the following in **500** words (any *one*) : [20]

(1) What is capital indivisibility ? How the problem of this indivisibility is solved ?

(2) Explain with relevant examples the interdependence of agriculture and industry.

3. Answer the following in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) Elucidate the Big Push theory.

P.T.O.

- (2) Explain the theory of free trade stated by prebish and singer.
- (3) Explain the limitations to growth faced by underdeveloped countries.
- (4) What is demographic trasion ? Explain.

4. Write short notes in **100** words each (any *four*) : [20]

- (1) Concept of unlimited supply of labour
- (2) Critical minimum effort theory
- (3) Antiinflationary measures
- (4) Sustainable development
- (5) Concept of dual gap
- (6) Role of Foreign Direct Investment in developing countries.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकीय व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा (कोणतेही **एक**) : [20]

- (1) “आंतरराष्ट्रीय व्यापार हे विकासाचे इंजिन आहे.” भाष्य करा.
- (2) दारिद्र्याच्या दुष्टचक्रांचा सिद्धान्त स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा (कोणतेही एक) : [20]
- (1) भांडवलाची अविभाज्यता म्हणजे काय ? अविभाज्यतेची ही अडचण कशी सोडवली जाते ?
 - (2) कृषी आणि उद्योग यातील परस्परावलंबित्व योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
3. खालील प्रत्येकी प्रश्नांची 250 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (1) मोठा धक्का सिद्धान्त स्पष्ट करा.
 - (2) प्रेबिश आणि सिंगर यांनी सांगितलेला मुक्त व्यापार सिद्धान्त स्पष्ट करा.
 - (3) अविकसित देशांना, विकासाच्या कोणत्या मर्यादांना सामोरे जावे लागते ते स्पष्ट करा.
 - (4) लोकसंख्या संक्रमणाचा सिद्धान्त स्पष्ट करा.
4. प्रत्येकी 100 शब्दात थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (1) श्रमाचा अमर्याद पुरवठा ही संकल्पना
 - (2) किमान कळीचा प्रयास सिद्धान्त
 - (3) चलनवृद्धी विरोधी उपाययोजना
 - (4) शाश्वत विकास
 - (5) दुहेरी फरक
 - (6) विकसनशील देशांमधील परकीय थेट गुंतवणुकीची भूमिका.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-403

M.A. (Part II) (Fourth Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

EC-403 : International Economics

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the Heckscher-Ohlin theory of international trade.

(2) Explain in detail the methods of exchange control.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the comparative cost advantage theory of international trade.

(2) Explain India's recent import and export policies.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) Explain elasticity approach of balance of payments.

P.T.O.

- (2) What are the causes of disequilibrium in BOP ?
- (3) Explain the objectives and functions of World Bank.
- (4) Explain various instruments of export promotion.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) Stolper-Samuelson theorem
- (2) Types of Term of Trade
- (3) Types of Tariffs
- (4) Intra-Industry Trade
- (5) Role of MNCs
- (6) WTO.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकीय व मुद्देसूद असावीत.

(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]

- (1) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा हेक्शचर ओहलीन यांचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (2) विनिमय नियंत्रणाच्या पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]
- (1) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा तौलनिक परिव्यय लाभ सिद्धांत स्पष्ट करा.
 - (2) अलिकडच्या काळातील भारताचे आयात निर्यात विषयक धोरण स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा : [20]
- (1) व्यवहार तोलाचा लवचिकता दृष्टिकोण स्पष्ट करा.
 - (2) व्यवहार तोलातील असंतुलनाची कारणे कोणती ?
 - (3) जागतिक बँकेची उद्दिष्ट्ये आणि कार्ये स्पष्ट करा.
 - (4) निर्यात प्रोत्साहनाची विविध साधने स्पष्ट करा.
4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (1) स्टोलपर सॅम्युअलसन प्रतिमान
 - (2) व्यापार शर्तीचे प्रकार
 - (3) जकातीचे प्रकार
 - (4) आंतर उद्योग व्यापार
 - (5) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची भूमिका
 - (6) आंतरराष्ट्रीय व्यापार संघटना.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-404

M.A. (Part II) (Fourth Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

(EC-405 History of Modern Economic Analysis)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(1) Describe the theory of value explained by Paul Samuelson.

(2) Write in detail the special contribution of Krugman in the theory of International trade.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(1) Explain the views of Amartya sen on Human Resource Development

(2) Explain the views of Meade James on International Economic Policy.

3. Answer the following questions in **250** words (any *two*) : [20]

(1) Explain that why the theory of Friedman is known as "old wine in new bottle" ?

P.T.O.

- (2) Explain the Portfolio theory by Tobin.
- (3) Why Myrdal is considered as the Adam Smith of poverty ? Explain.
- (4) Explain the views of John Hicks on theory of value.

4. Write short notes on the following (any four) : [20]

- (1) Portfolio approach
- (2) General possibility theorem
- (3) Fiscal Policy
- (4) Revealed Preference
- (5) Goodwin's Model
- (6) Classical approach to inflation.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

- (ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (iii) उत्तरे मुद्देसूद आणि नेमकी असावीत.
- (iv) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.
- (v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) पॉल सॅम्युलसन ने मांडलेला मूल्य सिद्धान्त स्पष्ट करा.
- (2) आंतरराष्ट्रीय व्यापार सिद्धान्तातील क्रूगमनचे विशेष योगदान सविस्तर लिहा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) मानव संसाधन विकासाच्या बाबतीतील अमर्त्य सेनची मते सांगा.
- (2) आंतरराष्ट्रीय व्यापार धोरणाबाबतची मीडची मते स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) फ्रीडमनच्या सिद्धान्त हा नव्या बाटलीत जुनी दारू असा का ओळखला जातो ?
- (2) टॉबिनचा रोखासंग्रहण सिद्धान्त स्पष्ट करा.
- (3) मिरदाल यांस गरिबीचा अँडमस्मिथ का म्हटले जाते ते स्पष्ट करा.
- (4) जॉन हिक्सचा मूल्य सिद्धान्ताचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (1) ओहलिनचा दृष्टीकोन
- (2) सर्वसाधारण शक्यता सिद्धान्त
- (3) राज्यकोषिय धोरण
- (4) प्रकटी पसंती
- (5) गुडविनचे प्रतिमान
- (6) चलनवाढीचा सनातन दृष्टीकोन.